

Τομάζο Ντι Ντίο

Οι κόρες των ματιών

ένα παραμύθι

Π Ο Ι Η Σ Η

διγλωσση έκδοση

μετάφραση:
Μαρία Φραγκούλη

ΕΝΥΠΝΙΟ

ΑΘΗΝΑ * 2021

Inardescimus et imus
Agostino

Inardescimus et imus
Αυγουστίνος

*

all'inizio

C'era una volta un tempo. Una volta
c'era il tempo e in quel tempo c'era
il tempo prendeva spazio, era
un uovo bianco.

L'uomo avanza.
Prende una pietra. Alza il braccio.
Questa volta, con la voce fermalo. Tu
puoi fermarlo.

[10]

*

εν αρχή

Ήταν μια φορά ένας χρόνος. Μια φορά
Ήταν ο χρόνος και σε κείνον τον χρόνο υπήρχε
ο χρόνος αποκτούσε χώρο, ήταν
ένα λευκό αυγό.

Ο άνθρωπος προχωρά.
Παίρνει μια πέτρα. Σηκώνει το χέρι.
Αυτή τη φορά, με τη φωνή σταμάτα τον.

Μπορείς να τον σταματήσεις.

*

Vacche, cavalli. Elefanti oro schiavi.
Donne e campi. Case.

Ciò che chiamarono un tempo, qui sulla terra
grandezza.

Eros, orexis. Orego rego reggere
governare, distendere

e un annidarsi, un incapsularsi. Nella grotta
e nel midollo. Nella meiosi, nel mitocondrio,
il dopo nel prima

viene a prenderti, ti cerca,
prende la mano, stringe

[12]

*

Αγελάδες, άλογα. Ελέφαντες χρυσός σκλάβοι.
Γυναίκες και αγροί. Σπίτια.

Ότι ονόμασαν κάποτε, εδώ στη γη
μεγαλείο.

Έρωσ, όρεξις. Να ορέγεσαιⁱⁱ να κρατάς
να κυβερνάς, ν' απλώνεις

και να φωλιάζεις, ν' αναδιπλώνεσαι σαν μεμβράνη.
Στη σπηλιά και στον μυελό. Στην κυτταρική μείωση,
στο μιτοχόνδριο, το ύστερον στο πρότερον

έρχεται να σε πάρει, σε αναζητά,
παίρνει το χέρι σου, το σφίγγει

ma io ho perduto il mio amore

ha scritto un poeta. E brilla così
la pupilla e l'acqua
quando incontra fra i sassi l'ansa
del piccolo fiume.

μα εγώ έχασα την αγάπη μουⁱⁱⁱ

έγραψε ένας ποιητής. Και λάμπει έτσι
η κόρη του ματιού και το νερό
όταν συναντά μες στα βότσαλα την καμπή
του μικρού ποταμού.

*

Sono, queste, le ore più belle della nostra vita.

Adesso possiamo essere stupidi. Sbadati. Possiamo sbavare dire bestemmie, alzare le braccia, urlare contro quel volto che mai abbiamo visto prima.

Sono, queste, le ore più belle della nostra vita.

Il ragazzo arabo non ha dormito. Ha bevuto si è ubriacato e ora parla di Dio con una donna sudamericana mentre la birra sul marciapiede va giù, fino allo scolo fra la merda dei piccioni.

*

Είναι, αυτές, οι πιο όμορφες ώρες της ζωής μας.

Τώρα μπορούμε να είμαστε ανόητοι. Απερίσκεπτοι.
Μπορούμε να βγάζουμε σάλια να λέμε βρισιές,
να σηκώνουμε τα χέρια, να ουρλιάζουμε
σ' εκείνο το πρόσωπο που ποτέ πριν δεν είδαμε.

Είναι, αυτές, οι πιο όμορφες ώρες της ζωής μας.

Ο νεαρός Άραβας δεν κοιμήθηκε. Ήπιε
μέθυσσε και τώρα
μιλά για τον Θεό με μια Λατινοαμερικάνα
ενώ η μπίρα στο πεζοδρόμιο πάει πάνω,
ως τον αγωγό ανάμεσα σε κουτσουλιές περιστεριών.

Sono, queste, ore straordinarie. La luce sugli alberi
scaccia la malinconia e sembra che

con tutto il sangue
degli umani ammazzati e delle bestie uccise
si sia finalmente spalancato
a bocca aperta

un muto paradiso.

Είναι, αυτές, ώρες εκπληκτικές. Το φως πάνω στα
δέντρα διώχνει τη μελαγχολία και φαίνεται πως,

με όλο το αίμα
των σκοτωμένων ανθρώπων και ζώων,
άνοιξε επιτέλους διάπλατα
έκθαμβος

ένας βουβός παράδεισος.

*

Le mani della ragazza si muovono.

Sul treno Pordenone-Mestre
sta leggendo uno spartito ed è
rapita dal movimento invisibile che dentro
di lei tutto sente. Oscilla
sul sedile le pupille
si aprono si chiudono a seconda che il sole
della campagna si faccia avanti o indietro
su di lei, paurosamente.

Le mani. La musica.

Le vorrei dire: sento. Siamo. Sono.

*

Τα χέρια της κοπέλας κινούνται.

Στο τρένο Πορντενόνε-Μέστρε
διαβάζει μια παρτιτούρα,
συνεπαρμένη από την αόρατη κίνηση που μέσα
της ακούει τα πάντα. Ταλαντεύεται
στο κάθισμα οι κόρες των ματιών
ανοιγοκλείνουν ανάλογα με το αν ο ήλιος
της εξοχής εμφανίζεται ή οπισθοχωρεί
πάνω στο πρόσωπό της, έντρομα.

Τα χέρια. Η μουσική.

Θα 'θελα να της πω: ακούω. Είμαστε. Είμαι.

Siamo tutti
dentro

questo suono.

Είμαστε όλοι
μέσα

σ' αυτόν τον ήχο.

*

Guardo
la finestra chiusa.

Ci sono i vetri sporchi; la superficie
attraversata
dai rumori di macchine, dalle voci
dai passi e passaggi
da tutto l'umano e il disumano insieme

così fuori di me, così dentro di me.

Il cellulare si accende. Vedo l'ora.
Sono le otto. Sono le cinque.
Sono le diciassette, le nove, sono ore
secondi minuti è già notte
è un mattino fresco, nel bosco, appena acceso dal primo sole

*

Κοιτώ
το κλειστό παράθυρο.

Υπάρχουν τα βρόμικα τζάμια· η επιφάνεια
που τη διασχίζουν
θόρυβοι αμαξιτών,
φωνές, βήματα και περάσματα
απ' όλο το ανθρωπίνο και το απάνθρωπο μαζί

τόσο έξω από μένα, τόσο μέσα μου.

Το κινητό φωτίζεται. Βλέπω την ώρα.
Είναι οκτώ. Είναι πέντε.
Είναι πέντε το απόγευμα, εννέα, είναι ώρες
δευτερόλεπτα λεπτά είναι πια νύχτα
είναι ένα δροσερό πρωινό, στο δάσος,
που φωτίζεται από το χάραμα

siamo qui, vivi
dove.

Ad un certo punto viene avanti.
È un volto incoronato, vestito di stracci.
Si posiziona al centro. Solleva un braccio.
Biascica dice sono io
il re dei re. Delle terre dove sorge il sole
e delle terre dove tramonta io
sono il re. Succhio
le pupille dai crani e godò
della morte che cavalca
sul mio nudo popolo.

Qualcuno poi spara. La finestra si apre ma è tutto buio
e questa favola finisce così.

είμαστε δω, πού
ζεις.

Σε κάποια στιγμή έρχεται μπροστά.
Ένα πρόσωπο στεφανωμένο, ντυμένο με κουρέλια.
Παίρνει θέση στο κέντρο. Σηκώνει το χέρι.
Τραυλίζει λέει είμαι εγώ
ο βασιλεύς των βασιλέων. Των τόπων όπου
ανατέλλει ο ήλιος και των τόπων όπου δύει εγώ
είμαι ο βασιλεύς. Ρουφώ
τις κόρες των ματιών από τα κρανία και
απολαμβάνω τον θάνατο που καβαλικεύει
τον γυμνό λαό μου.

Μετά κάποιος πυροβολεί. Το παράθυρο ανοίγει
μα είναι όλα σκοτεινά κι αυτό το παραμύθι
τελειώνει έτσι.

*

Viene questo ragazzo.
Non ha le scarpe non ha i calzini.
Avanza fermo, piange
con il cellulare in una mano.

Dischiude l'altro palmo. Ha
al centro, una pupilla di bambino.

Dice che i morti
non sono che materia, nuvole lievito vento.

Fanno vibrare la spuma della birra.
Sollevano e schiantano gli aquiloni,
hanno sempre fame.

*

Έρχεται τούτο το αγόρι.
Δεν έχει παπούτσια δεν έχει καλτσάκια.
Προχωρά σταθερά, κλαίει
με το κινητό στο χέρι.

Ανοίγει την άλλη παλάμη. Στο κέντρο,
έχει μια παιδική κόρη ματιού.

Λέει πως οι νεκροί
δεν είναι παρά ύλη, σύννεφα μαγιά άνεμος.

Κάνουν τον αφρό της μπύρας να πάλλεται.
Υψώνουν και κομματιάζουν τους χαρταετούς,
πεινούν πάντα.

Dice che si annidano
nelle crosticine che non rimarginano
e nelle piscine degli alberghi, nelle notti d'estate.

Cercano la sostanza nera, la sostanza
che sbrana la mente e non fa più male.

Poi cresce, cresce. Diventa enorme e si fa minuscolo
come un urlo cadendo
da un altissimo
cavalcavia autostradale.

Λέει πως φωλιάζουν
σε κρούστες πληγών που δεν επουλώνονται
και σε πισίνες ξενοδοχείων, τις καλοκαιρινές νύχτες.

Αναζητούν τη μαύρη ύλη, την ύλη
που κατασπαράζει τον νου και δεν βλέπεται πια.

Μετά μεγαλώνει, μεγαλώνει. Γίνεται πελώριο
γίνεται μικροσκοπικό
σαν ουρλιαχτό που πέφτει
από μια πανύψηλη
οδογέφυρα αυτοκινητόδρομου.^{iv}

*

Oggi, mi sono svegliato. Ho guardato fuori
e le tegole brillavano
sotto questa
rara pioggia di inizio maggio. Dalla finestra
ho sentito, distintamente
il montacarichi, le macchine; le voci, le urla
le serrande che si aprivano. Come sai
che sono qui; chi te l'ha detto. Come hai fatto
a sentirmi, a trovarmi, qui sepolto sotto strati
in una poesia banale, in un mattino
inutile e indifferente, sotto i metri
di un giorno qualsiasi. Come sei riuscito tu
a centrarmi, a catturarmi, attraverso quanti miliardi
di stanze di millimetri di annientamenti
di voci di cunicoli di numeri
di mondi testì hai tu percorso

*

Σήμερα, ξύπνησα. Κοίταξα έξω
και τα κεραμίδια γυάλιζαν
κάτω από τούτη τη σπάνια βροχή στις αρχές Μαΐου.
Από το παράθυρο άκουσα ξεκάθαρα
τον αναβατήρα, τ' αυτοκίνητα' τις φωνές, τα ουρλιαχτά
τα ρολά των μαγαζιών που άνοιγαν. Πώς ξέρεις
ότι είμαι δω' ποιος στο είπε. Πώς μπόρεσες
να με ακούσεις, να με βρεις, εδώ θαμμένο
κάτω από στρώματα σ' ένα κοινότοπο ποίημα,
ένα πρωινό ανώφελο και αδιάφορο, κάτω
από τα μέτρα μιας οποιασδήποτε μέρας. Πώς
κατάφερες να με χτυπήσεις, να με αιχμαλωτίσεις,
μέσα από πόσα δισεκατομμύρια δωμάτια
χιλιοστά εκμηδενίσεις
φωνές λαγούμια νούμερα
κόσμος κείμενα διέσχισες

in ogni senso e volto che ti è stato amico nemico per
finire
con la tua voce, su questo
spazio finalmente mio, nostro.

E va
come un incendio
che si vede di notte dalla strada.

με κάθε κατεύθυνση και πρόσωπο που σου ήταν
φίλος εχθρός για να καταλήξεις
με τη φωνή σου σ' αυτόν
τον επιτέλους δικό μου, δικό μας χώρο.

Και προχωρά
σαν πυρκαγιά
που τη νύχτα βλέπεις από τον δρόμο.

*

Poche settimane prima, la signora cominciò a vedere.

All'inizio erano silenziosi bambini che giravano per la stanza. Calmi giocavano seri vicino alla finestra. Iniziarono a comparire animali più piccoli, meticci trovatelli forastici gatti spelati, cani. Si leccavano. Inseguivano lepri invisibili. Roteavano la schiena sui tappeti della casa e fissavano fermi, muti la signora che li guardava. All'improvviso tutti sparirono.

*

Πριν από λίγες βδομάδες, η κυρία
άρχισε να βλέπει.

Στην αρχή, σιωπηλά παιδιά
που περιφέρονταν στο δωμάτιο. Ήρεμα, έπαιζαν
με σοβαρότητα
κοντά στο παράθυρο. Άρχισαν
να εμφανίζονται πιο μικρά ζώα, ημίαιμα
έκθετα παιδιά σαν αγρίμια
μαδημένοι γάτοι, σκυλιά. Γλείφονταν. Κινηγούσαν
αόρατους λαγούς. Κυλούσαν την πλάτη τους
στα χαλιά του σπιτιού και κάρφωναν με το βλέμμα
ακίνητα, βουβά
την κυρία που τα κοιτούσε. Ζάφνου
όλα χάθηκαν.

Finché una mattina se li trovò
ancora insieme in fila accanto al letto. Allora una di loro
una bambina dopo un certo tempo
aprì le labbra. Disse — aveva una voce come di lame —

ssst. Adesso chiudi gli occhi.
Tu conosci la direzione. Noi

siamo la chiave.

Όσπου ένα πρωί τα βρήκε
πάλι μαζί στη σειρά δίπλα στο κρεβάτι.
Τότε ένα απ' αυτά
ένα κοριτσάκι μετά από κάποια στιγμή
άνοιξε τα χείλη. Είπε —με φωνή σαν λάμα—

σσς. Τώρα κλείσε τα μάτια.
Ξέρεις την κατεύθυνση. Εμείς

είμαστε το κλειδί.

*

Vedere. Aver visto. Queste semplici
sensazioni
sulla pelle inutile del mondo.

Che si muovono. Scorrono. Si interrano.

Vedo questa finestra. Ho visto questo vetro.
Dico: "questa finestra", "questo vetro". E sento tutta
l'immensa
muta differenza.

È grande
questo spazio
vetro della mente; come un bosco
attraversato dal sole nei rami
le idee

[40]

*

Να βλέπεις. Να 'χεις δει. Τούτες οι απλές
αισθήσεις
στο ανώφελο δέρμα του κόσμου.

Που κινούνται. Κυλούν. Θάβονται στη γη.

Βλέπω αυτό το παράθυρο. Είδα αυτό το τζάμι.
Λέω: «αυτό το παράθυρο», «αυτό το τζάμι».
Και νιώθω όλη την άπειρη
βουβή διαφορά.

Είναι μεγάλος
αυτός ο χώρος
γυαλί του νου' σαν δάσος
όπου ο ήλιος διαπερνά τα κλαδιά του
οι ιδέες

sono lepri: corrono. Ma ti prego tu

portami via; dammi la realtà
si alza, l'uomo
si cosparge di benzina si incendia

è reale

ride e cammina.

είναι λαγοί: τρέχουν. Σε παρακαλώ όμως,

πάρε με μακριά' δώσ' μου την πραγματικότητα
σηκώνεται, ο άνδρας
λουσμένος με βενζίνη αυτοπυρπολείται

είναι αλήθεια

γελά και περπατά.

*

Imago Antiqua

Se venissero. E se
venendo, affiorassero. E se poi
avessero
un gesto, la possibilità
se invece noi
gli dessimo. Se invece noi dilatassimo
il momento, lo spazio, l'attenzione; se adesso
potessero e se invece non li scacciassimo
subito, dalla mente, come i pensieri più inutili.
Fuoco. Stormo. Cenere vento.
Perché sono segnale. Sono esplosione.
Perché sono conato. Sono ampliamento. E se dovessero
essere invece soltanto essere
spazi fra.

*

Imago Antiqua^v

Αν έρχονταν. Και αν
με τον ερχομό τους φανερώνονταν. Και αν έπειτα
είχαν
μια χειρονομία, την πιθανότητα
αν αντιθέτως
τους τη δύναμε. Αν διαστέλλαμε
τη στιγμή, τον χώρο, την προσοχή· αν τώρα
μπορούσαν και αν δεν τους διώχναμε
αμέσως από τον νου, σαν τις πιο άχρηστες σκέψεις.
Φωτιά. Σμήνος. Στάχτη άνεμος.
Γιατί είναι σημάδι. Είναι έκρηξη.
Γιατί είναι παρόρμηση. Είναι διαστολή. Και αν
έπρεπε να υπάρχουν απλώς να υπάρχουν
χώροι ανάμεσα.

Porta che si apre. Mano che si apre.
Vetro cielo cemento. Un'acqua
plastica, organico. Ti vedi? Adesso
mi vedi?

Le pupille
della Madonna del Conforto sono asimmetriche.
L'icona è conservata
nella chiesa di Santa Francesca Romana. Fu dipinta
su tessuto di lino, incollata poi su tavola.
Fu bruciata. Tagliata. Traslata. Più volte ricoperta e restaurata
sappiamo che un tempo il corpo della madre
e quello del figlio che tiene in grembo fu
ricoperto
da un abito d'argento.

Πόρτα που ανοίγει. Χέρι που ανοίγει.
Γυαλί ουρανόσ τιμέντο, νερό
πλαστικό, οργανικό. Βλέπεις τον εαυτό σου;
Τώρα με βλέπεις;

Οι κόρες των ματιών
της Παναγίας της Παρηγορήτριας είναι ασύμμετρες.
Η εικόνα φυλάσσεται
στην εκκλησία της Σάντα Φραντσέσκα Ρομάνα.
Ζωγραφίστηκε σε λινό ύφασμα, κολλημένο
μετά σε σανίδα. Κάηκε. Κόπηκε. Μεταφέρθηκε.
Καλύφθηκε και συντηρήθηκε πολλές φορές
ξέρουμε ότι κάποτε το σώμα της μητέρας
και του υιού στην αγκαλιά της ήταν
καλυμμένο με αργυρό ένδυμα.

*

Era da uno schermo. Su di un'isola
remota del Canada. Lì h24 la telecamera
dal vivo lavorava.

Si vedevano due sedie; al centro poi
l'aiuola, la strada, le case di lato e più in là
il mare fra vento e rocce. Qualcuno guardava.
E l'immagine lo-fi
pixel dopo pixel, si sgretolava
collassava nel refresh e ricreava
ogni dettaglio.

Dopo un certo tempo, speso immobile
fermo fisso davanti allo schermo, qualcuno
da qualche parte ha visto
che in lontananza sul mare, mentre il mare

*

Ήταν από μια οθόνη. Σ' ένα απομακρυσμένο νησί του Καναδά. Εκεί 24 ώρες η τηλεκάμερα δούλευε σε ζωντανή μετάδοση.

Φαίνονταν δύο καρτέκλες' στο κέντρο το παρτέρι, ο δρόμος, τα πλαϊνά σπίτια και πιο πέρα η θάλασσα ανάμεσα σε άνεμο και βράχια. Κάποιος κοιτούσε. Και η lo-fi εικόνα, πίξελ το πίξελ, κομματιαζόταν κατέρρευε στο refresh και ξαναδημιουργούσε κάθε λεπτομέρεια.

Μετά από κάποιο διάστημα, ακίνητος σταματημένος καρφωμένος απέναντι στην οθόνη, κάποιος από κάπου είδε ότι μακριά στη θάλασσα, ενώ η θάλασσα

tutto questo ignorava
fra rocce e vento sul mare, lentamente

nevicava.

Se chiudo gli occhi, adesso sento
ognuno di noi
racchiuso in questa immagine.

όλα αυτά τα αγνοούσε
ανάμεσα σε άνεμο και βράχια στη θάλασσα, αργά

χιόνιζε.

Αν κλείσω τα μάτια, τώρα ακούω
καθέναν από εσάς
περίκλειστο σε τούτη την εικόνα.

*

all'inizio

Ci sarà una volta un tempo. Una volta
ci sarà il tempo e in quel tempo ci sarà
il tempo prenderà spazio, sarà
un muro bianco.

La donna avanza.
Prende un uovo. Alza il braccio.
Questa volta, con la voce fermala. Tu
non puoi fermarla.

*

εν αρχή

Θα υπάρξει κάποτε ένας χρόνος. Κάποτε
θα υπάρξει ο χρόνος και σε κείνον τον χρόνο
θα υπάρξει
ο χρόνος θα αποκτήσει χώρο, θα είναι
ένας λευκός τοίχος.

Η γυναίκα προχωρά.
Παίρνει ένα αυγό. Σηκώνει το χέρι.
Αυτή τη φορά, με τη φωνή σταμάτα την.

Δεν μπορείς να τη σταματήσεις.